

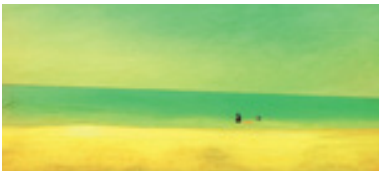
pentagram

Vernieuwing is een sleutelwoord, of zou dat in ieder geval moeten zijn, voor de geestelijk strevende mens. Iedere dag werkt de rozenkruiser aan het machtige en grote plan van het dichterbij brengen van het innerlijke koninkrijk. Hij doet dat met de onmetelijke adem van de Eeuwige, die hij in zich werkzaam weet. Als hij al eens omkijkt naar het resultaat, is dat om zijn manier van werken beter af te stemmen. In die zin is er geen verleden dat bepalend is; net zo min als dat er een vastomlijnd bereiken in de toekomst is. In het bewustzijn van de bevrijde ziel vormt het gnostieke verleden een sieraad van de werkers van nu en is de toekomst stralende zekerheid in het heden. Want het is de harteklop van het moment – het eeuwige nu – waaraan de rozenkruiser de drijfkracht van zijn daden ontleent, en het is aan de Eeuwige dat hij het resultaat van zijn arbeid opdraagt. Waar het om gaat is vernieuwing, ongeacht het bereikte, ongeacht het persoonlijke – en dan is inspiratie nodig. Inspiratie is geestelijk, het tilt ons boven onszelf uit.

Inspiratie is een geestelijke instroming die realiteit wordt als deze kan samengaan met persoonlijke geschiktheid, die verworven is. Zo is het nieuwe **pentagram** het resultaat van een voortdurende instroming. De bron is het krachtveld van de School van het Rozenkruis; de kwaliteit van haar leerlingen is het wat de kracht en het karaat van haar inhoud bepaalt en vormgeeft.

Daarom is deze eerste redactionele pagina tegelijk een hernieuwde oproep: stuur ons uw bijdragen, uw geïnspireerde gedachten, artikelen of overdenkingen aan ons emailadres: info@rozekruispers.nl. Laten we meer nog dan tot nu toe nu het actuele werk van onze geestesschool in de hele wereld weergeven. Zodat ook op die wijze de wedergeboren nieuwe ziel kenbaar wordt, en **pentagram** de weerslag kan zijn van het levende rozenkruis, wereldwijd.

Met dit 280ste nummer van **pentagram** (we zijn in 1979 gestart) markeren we een dubbele overgang. Het tijdschrift gaat vier keer per jaar verschijnen en tegelijk werken we aan een digitale versie, die geschikt is voor tablet, computer of smartphone en die dit jaar nog zal verschijnen.

Omslag

Voor allen liggen 'nieuwe levensstranden' aan de horizon. Er is een element van vervreemding in de beelden van Cindy Patrick die het zoeken naar deze aparte, aanvankelijk vervreemdende bewustzijnswerkelijkheid treffend uitdrukt.

© Cindy Patrick Photography.
<http://www.cindypatrick.com>

Inhoud

- 4 De zetel van de ziel
J. van Rijckenborgh
- 8 Gezondheid
- 14 Het offer van de woorden
- 16 Waarover men niet kan spreken
- 20 De misleiding
**Hoe goud, zilver en geld essentiële waarden omkeren
en niet voor maar tegen de mens werken**
- 22 De misleiding
De misleiding van de mensheid
Geld, archonten en eonen
Ad Broere
- 28 De misleiding
Wat is er met de aarde aan de hand
Frans Spakman
- 37 Column
- 38 De misleiding
Een proces met grenzen
- 44 De Weg van de Koning
- 46 De Grote Godsvriend uit het Oberland
Tekst Sodalís, J.P. Wils
- 60 Tango in tegenstellingen
- 64 Column
De waarde van weerstand

Het lucide denken van Jan van Rijckenborgh en zijn grote mensenliefde brachten hem ertoe samen met Catharose de Petri een moderne school te stichten voor de ontwikkeling van het bewustzijn, het Lectorium Rosicrucianum. Zij deden dit vanuit de gedachte dat het opheffen van het gebrek aan kennis over de achtergronden van het bestaan de sleutel is tot het opheffen van het wereldleed.

De zetel van de ziel

Bij het aanbreken van de vierde dag ontvangt Christiaan Rozenkruis enkele nieuwe gouden gewaden, en eveneens krijgt hij daar de versierselen van het gulden vlies, het bewijs dat het nieuwe ethergevaad vooral het hartheiligdom heeft aangegrepen en er een nieuwe straling en werkzaamheid van het sternum uitgaan. En omdat het hart in nauw contact staat met het hoofd, zal, als dan ook de geest ingaat in de zeven hersenholtten, het hart volgen. Zoals eerst door de zielekracht via het hart het denken openging, zo gaat nu het hart op nieuwe wijze werken door wat dit nieuwe denken brengt.

Het zijn aspecten van de transfiguratie die begonnen is, waarbij in de persoonlijkheidsmens hart en hoofd allebei een duidelijke verandering ondergaan. In het verhaal van de alchemische bruiloft komt de groep die met C.R.C. dit wonderlijke proces doormaakt bij een wenteltrap, die 365 treden telt. In het getal driehonderdvijfenzestig herkennen wij een mercuriusgetal, een getal dat in deze zin een mercuriuskracht, een mercuriuswerkzaamheid, een mercuriustoestand in het leven roept. Mercurius, die de bode van de Goden wordt genoemd, brengt in het leven de noodzaak de geopenbaarde geestradiaties te verbinden, te verenigen met de ziel en ze daardoor in en door het lichaam tot openbaring te brengen. Als een ziele-

kracht verbonden wordt met een geestkracht gaat er iets in het wezen van de mens open, althans wanneer deze openheid tot stand komt in de besproken zin van het werkelijk gnostieke leerlingenschap. Mercurius is dan ook altijd het grote inwijdingssymbool geweest: het maanteken, het teken van de ziel, het zonneteken, het teken van de geest, het kruisteken, het teken van de stof. Een gang door de stof als een kruisgang, in volkomen zelfovergave. De kruisgang tot ik-loosheid. De kruisgang van Johannes: 'Niet ik, maar de andere. Hij moet wassen, ik moet ondergaan.' Wie dat pad gaat, wint de ziel en daardoor de geest. En wie op dat pad iets van de ziel ontvangen heeft, zal ook zeker de geest ontvangen. Hij ondergaat de toets van de zeven gewichten; deze worden op hun plaats gesteld. De zeven bewustzijnsbron-

Van het vroegst van zijn oeuvre tot aan zijn laatste conferenties heeft J. van Rijckenborgh steeds opnieuw de *Chymische Hochzeit Christiani Rosencreutz anno 1459* in het centrum van de aandacht geplaatst, en gewezen op de vele verborgen lagen die in de tekst versleuteld zijn.

nen in het hoofd worden aangeraakt door het levende water, en de mens die dat pad gegaan is, zal van dat water drinken, er dus uit leven en werken. En meteen zet de transfiguratie zich in: de mercuriusfase neemt een aanvang. Een fase die dus drie aanzichten heeft: geest, ziel en lichaam. Beter nog is het te zeggen: ziel, geest en lichaam, want in deze procedure gaat de ziel voorop. Het is de bruid die de bruidegom verwacht. En als nu ziel, geest en lichaam zo tot elkaar geneigd zijn en de kandidaat aldus het levende mercuriusteken vormt, wordt ook de koninklijke wenteltrap ontsloten, die een directe en exclusieve binding vormt tussen hoofd en hart, waarbij het hartchakra dan op een gegeven moment de geopende deur vormt. Het is goed, alvorens verder te gaan, erop te wijzen dat in de normale toestand het bewustzijn van de mens zowel in het hart als in het hoofd zetelt en dat de bewustzijnskandelaar dus zowel in het hart als in het hoofd brandt. In deze natuurgeboren toestand echter is er een gespletenheid tussen beide bewustzijnsaanzichten. Er is geen sprake van eenheid. De overwegingen of overleggingen van het hart zijn meestal totaal anders dan die van het hoofd. En omdat het hart zo direct met het astrale lichaam van de mens verbonden is, gaat er meestal een krachtige overheersing uit van het hart over het hoofd, om welke reden men vaak zegt: ‘Wat het hart niet wil, komt het hoofd niet binnen.’ Daar in de natuurlijke toestand de astrale factor van het hart, de zielefactor, de voornaamste rol speelt, vervult de bewustzijnskandelaar in het hoofd, bestaande uit het astrale fluïde in de zeven hersenholtten, slechts de bekende verstandelijke rol, waardoor de verschillende hersencentra zich geheel afstemmen op de bestaande toestand en daarin dermate kristalliseren dat er geen enkele verandering meer kan optreden, ook al kromt de

mens zich van pijn, ellende en narigheid. Want het verstand kent toch geen andere weg! Op deze wijze gaat de mens als natuurlijke ziel zijn weg, tot het einde komt. Bij de aanvang van de vierde dag van De alchemische bruiloft is er, zoals duidelijk is, een totaal andere toestand ontstaan. Voordien kon er geen sprake zijn van een werkelijke mercuriusopenbaring. Immers, het hoofdheiligdom van de mens is, als tempel, door het hart, dat wil zeggen door de begeertenatuur, volkomen ontheilgd. En het verstand is alleen maar gericht op de zelfhandhaving en de strijd om het bestaan. Als de hermetische wijsbegeerte de natuurgeboren mens als de diermens aanduidt, dus als slechts een bezielde wezen zonder meer, is dat dus volkomen juist. Maar in de toestand-van-zijn die aangeduid wordt door onze tekst heeft het hart zijn bloedschuld aan het hoofd geheel ingelost door het zelfoffer van alle begeertedrift. Het hart heeft met zijn zeven stralen het centrale hart van de microkosmos geopend. De zielstoestand is vernieuwd, een nieuwe astrale wolk spreidt zich in het ademveld en de zeven kandelaren in het hoofd kunnen door de geest worden beroerd. De weg naar boven is opengemaakt door het bloedsoffer. En zie, een nieuwe deur opent zich nu, waardoor er evenwicht ontstaat tussen hart en hoofd, tussen ziel en geest. Dat wat zich in het hoofd bevindt, is nu ook in het hart. Wat in het hart is, bevindt zich ook in het hoogste heiligdom. Het gulden vlies is daarvan het bewijs. De jonkvrouw Alchimia stelt de kandidaat nu in staat de nieuwe weg te gaan door het slangevuur naar boven. De treden worden bestegen onder leiding van deze Jonkvrouw. Zij komen tenslotte geheel boven in een beschilderd gewelf, waar zij worden ontvangen door zestig jonkvrouwen, allen rijk gekleed. De pinealis, de zetel van de hoogste kan-

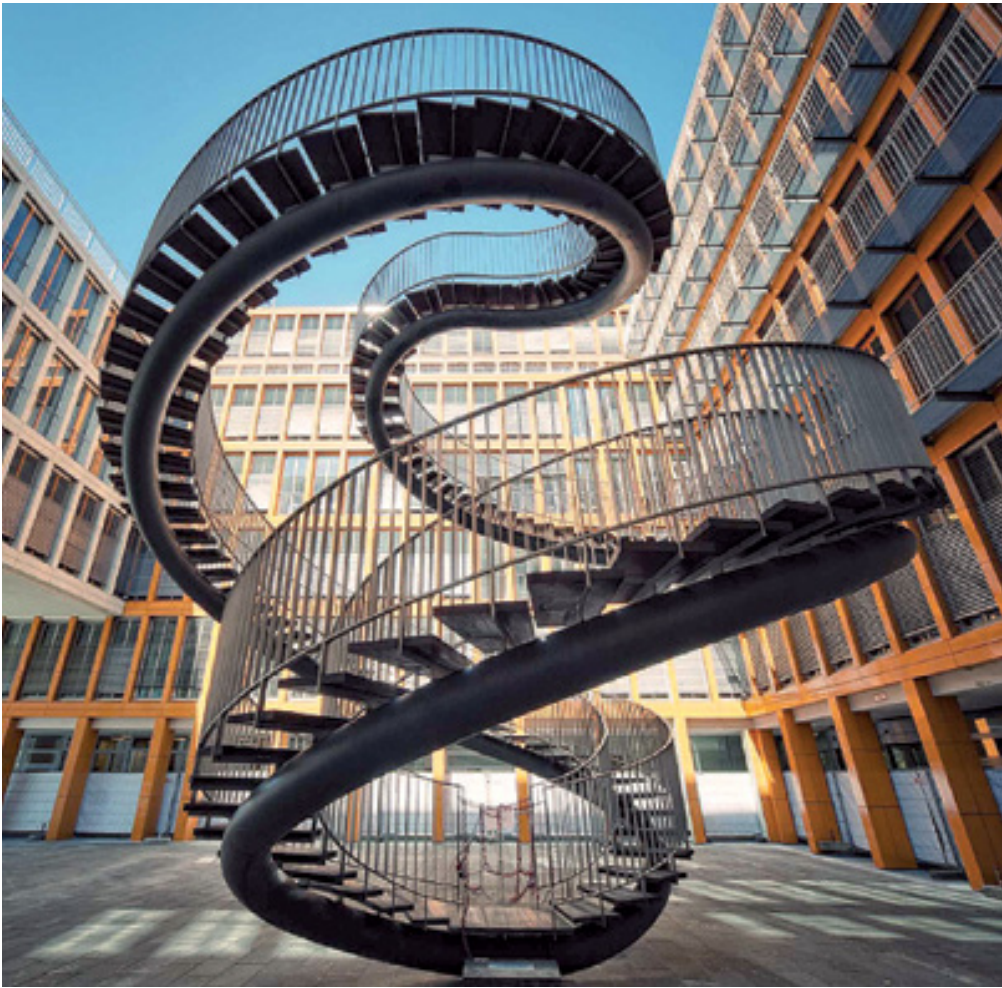
delaar, wordt wel vergeleken met een roos of een lotos met zestig kelkbladen. Zo kunnen wij begrijpen wat onze tekst ons duidelijk wil maken. Daar wordt een eerste ontmoeting van de kandidaat met de koning en de koningin beschreven en een confrontatie met al zijn bewustzijnsaspecten en bewustzijnskrachten. De ziel heeft plaats genomen op de zetel die haar krachtens de godsordening is toegewezen, namelijk in het hoogste

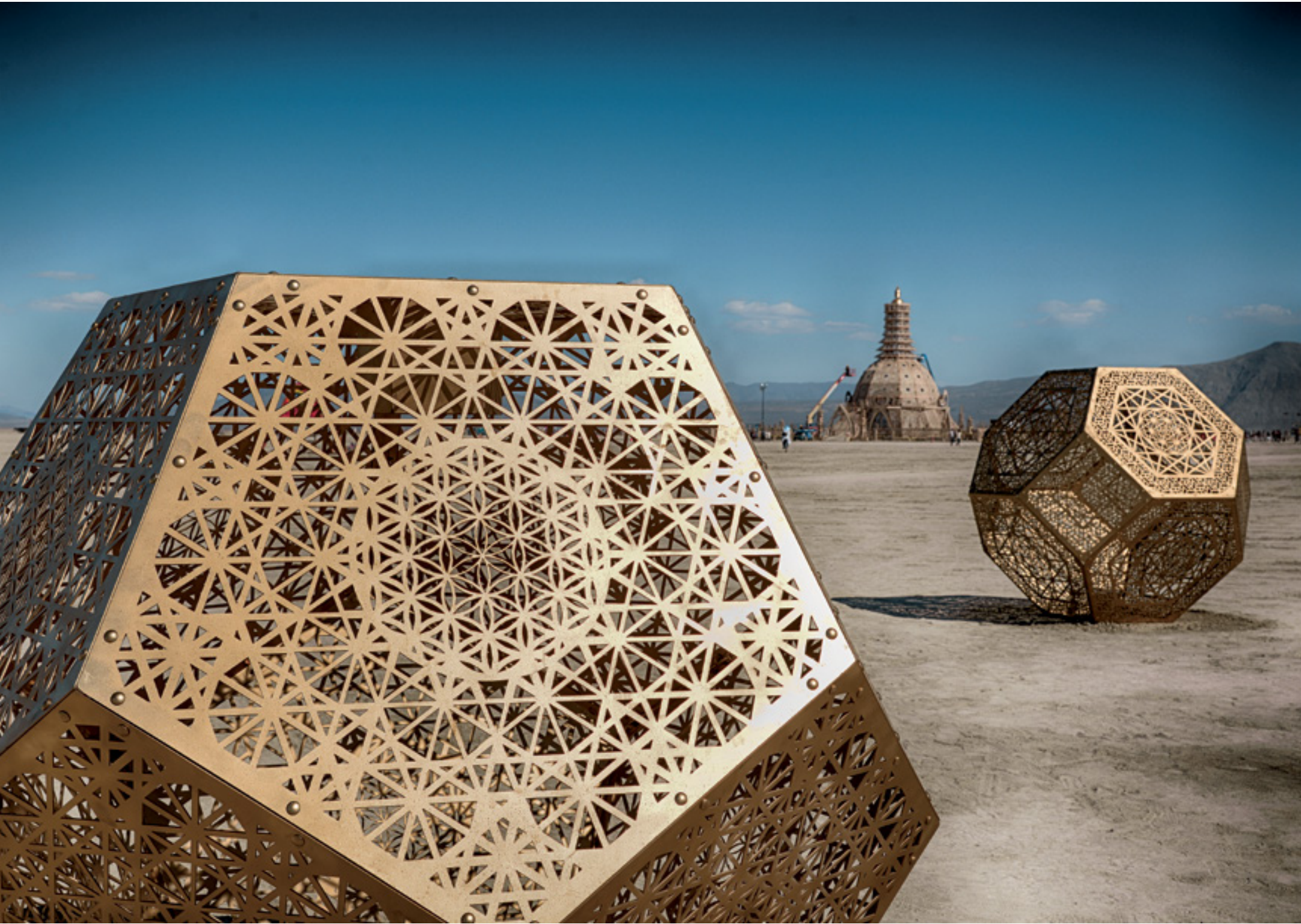
Het gulden vlies: het teken dat de nieuwe levenswaarden van het hart ook hun werkzaamheid in de rede hebben

heiligdom, naast de koning, naast de geest. Deze grote overwinning van de ziel is voor de kandidaat van onmetelijk belang. De ziel is ontstegen aan het hart om de geestradiaties van de zevengeest ingang te bieden tot de zeven hersenholtten. En wanneer dan ziel en geest zo verenigd zijn, komt de controle van de gehele levensstaat als in één hand te berusten en is het afgelopen met de zoveel smart veroorzakende gespletenheid. Daarom barst C.R.C. als het ware in een jubel uit: ‘Als ik door de koningin van de vorige dag niet zo vriendelijk gewaarschuwd was, zou ik buiten mijzelf geraakt zijn en

een zo onuitsprekelijke heerlijkheid voor de hemel hebben aangezien. Want niet alleen de zaal schitterde van louter goud en edelgesteente, ook het gewaad van de koningin was dermate stralend, dat ik niet in staat was haar aan te zien.’ Het is misschien goed tenslotte op enkele details van het gesprokene wat meer licht te werpen, om deze wellicht abstracte dingen wat concreter te maken. Ten eerste dan nog een enkel woord over de wenteltrap naar de koninklijke brui-
loftszaal. Deze trap verbeeldt een binding tussen het hartchakra en het chakra dat correspondeert met de pinealis. Als de

ziel geboren is, de kandelaren in evenwicht branden en verenigd zijn, ontwikkelt zich letterlijk een lijfelijke etherische lichtbinding tussen hart en hoofd, vrij van ieder anatomisch aanzicht. Deze binding formeert zich uit weerspiegelende ether en lichtether, die mentaal en zintuiglijk is en een duidelijke spiraalbeweging heeft. Vandaar dat men spreekt van een wenteltrap. Ten tweede willen wij nog een enkele voorlopige blik werpen in de brui-
loftszaal zelf, namelijk in het pinealishersengedeelte, de zetel van de hoogst geopenbaarde geest, die met de ziel verenigd is. In het pinealishersengedeelte projecteert zich de microkosmische lipika, maar nu ook de lipika van de wereld van de levende zielestaat. Aangezien deze mogelijkheid geboren werd uit de herrijzenis van de ziel vanuit het centrale hart van de microkosmos, is het duidelijk waarom de koningin zulk een verblindende indruk op C.R.C. maakte: ‘Wat ik ook tevoren als schoon had aangemerkt, dit alles was daar ver boven verheven, als de sterren aan de hemel.’ Inderdaad! We kunnen dit nu duidelijk voor ons zien. En dan te weten dat dit alles feitelijk nog maar het begin is! ★

Gezondheid

Wie zich gezond voelt, staat daar meestal niet bij stil. Een gezonde toestand vraagt geen speciale aandacht en geeft ons een natuurlijke vrijheid om bezig te zijn. Er is dan volop ruimte om van alles te beleven. En zo zijn we dan ook vaak op van alles gericht, behalve... gezondheid.

Hoe anders kan dit zijn voor een zieke. Zoals gezondheid ons de ruimte geeft ons leven in te delen en te bepalen, zo worden we in ons leven sterk beperkt als we ziek zijn. In eerste instantie worden we dan bepaald bij het ziek-zijn. De klachten en symptomen dringen zich op. We worden er als het ware toe gedwongen om er aandacht aan te besteden. Maar als het heftig verloopt, is er nauwelijks of geen ruimte meer voor iets anders, het vraagt al onze kracht. We zullen dan aan anderen hulp moeten vragen. Zelfs een arts die zo ziek wordt, is dan meestal vrij machteloos. Het is niet verwonderlijk dat artsen en de medische wereld het ziek-zijn, de ziekte tot het voorwerp van hun studie maakten. Genezing betekent dan vooral de opluchting, de bevrijding van ziek-zijn. Men heeft dat altijd als een overwinning gevierd. Het geeft arts en patiënt – en eventueel ook de apotheker – het gevoel dat een raadsel is opgelost. Ook al zijn zo vele medische vragen beantwoord – en dat is fantastisch werk – toch zullen we ontdekken dat het werkelijke mysterie niet is waarom en hoe we ziek worden, maar wat gezondheid is. De Wereldgezondheidsorganisatie – met in haar naamgeving centraal het woord ‘gezondheid’ – heeft dit begrip lange tijd gedefinieerd in termen van ‘afwezigheid van ziekte’. Later heeft zij haar definitie bijgesteld en nu spreekt zij over een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn. Zij gaat daar echter niet dieper op in. Dat is op zijn minst opmerkelijk. Zo staan in onze beleving en in ons bewustzijn gezondheid en ziekte in het algemeen tegenóver elkaar. Het zal ons dan ook niet verwonderen dat er al sinds de Oudheid twee scholen bestaan in het veld van de geneeskunde. De ene richt zich op de ziekte, op de symptomen en de bestrijding daarvan. De andere school richt zich op de gezondmakende kracht in de natuur en in de mens. In de Griekse Oudheid ging de ziektebestrijdende school uit van de op het vasteland gelegen stad Knidos – de

op zelfherstel gerichte school was gesitueerd op het eiland Kos, met als leidsman de welbekende arts Hippokrates. Deze zag zichzelf niet als tegenstander van de ziektebestrijders, maar hij herkende de ontbrekende factor in hun benadering. Natuurlijk zul je in een aantal gevallen ziekte moeten bestrijden, met name in de acute fase, maar het biedt slechts een tijdelijk evenwicht. En het is belangrijk om te beseffen dat je dan nog geen stap hebt gezet in de richting van gezondheid. Wie ziekte benadert in termen van strijd gaat een eindeloze reeks veldtochten tegemoet. Ooit zal hij moegestreden raken, want overwinnen is onmogelijk. Hippocrates zag ziekte als een uitdrukking van het leven zoals wij dat kennen, zoals wij dat noodzakelijk ondergaan. Ziekte vormt naast gezondheid de andere pool, om te corrigeren wat goed lijkt te gaan, maar ongemerkt uit de pas loopt. Moeten we dan alles maar over ons heen laten komen? En geduldig wachten op eventuele genezing, wachten tot we misschien vanzelf ‘beter’ worden? Het is deze vertwijfelde gedachtengang die de mens op het

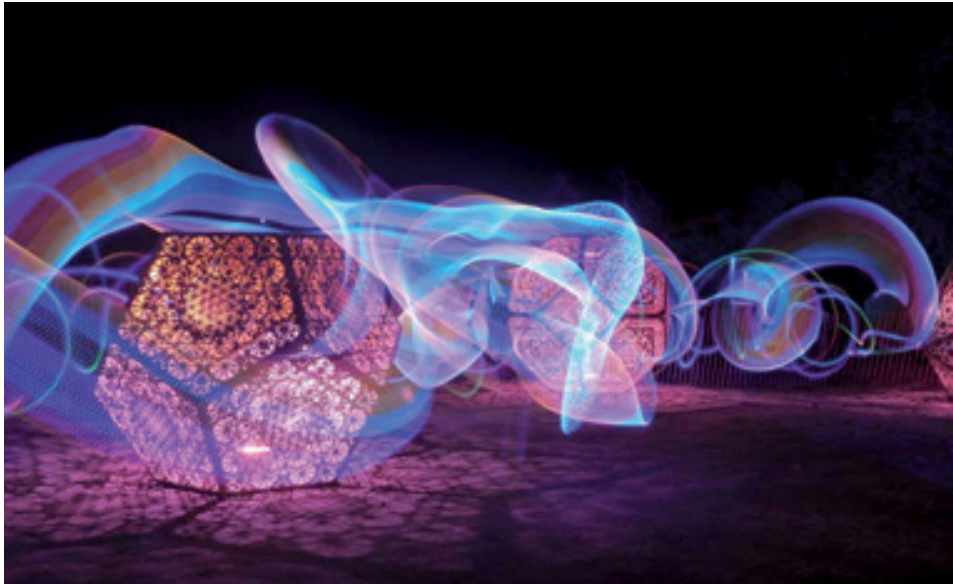
spoor zet van bestrijding. En als het dan weer goed lijkt te gaan, en het evenwicht tijdelijk is hersteld, dan leunen arts en patiënt tevreden achterover. Ze zien echter niet – of ze nemen het voor lief – dat de strijdmiddelen schade hebben achtergelaten; en dat het probleem alleen maar verschoven is, dus niet is opgelost. Soms wordt dat pas veel later duidelijk, en vaak wordt het verband helemaal niet gelegd. Blijft de vraag: moeten we dan afzien, helemaal afzien van bestrijden? Nee, het gaat er in de eerste plaats om ons lichaam tegen blijvende schade, dus excessen, te beschermen – zoals we kwetsbare planten in onze tuin wel beschermen tegen strenge vorst, maar er geen kasplantjes van maken. Dus, bestrijden waar nodig, én de gezondheid bevorderen waar mogelijk. Zoals de lente zich verborgen houdt in het midden van de winter, zo schuilt de tere bloesem in haar knop, zolang het nog vriest. Ze wacht geduldig, zoals de vlinder in haar cocon, tot haar tijd gekomen is. Of... is het wel ‘wachten’, of juist meer ‘werken’? Op dezelfde manier schuilt schijnbaar

de gezondheid als de koorts regeert. Ze is niet afwezig, maar werkt in het verborgene. Haar activiteit is niet minder, maar anders van aard. Wij zijn zo gewend om ziekte en gezondheid tegenóver elkaar te plaatsen. Dat lijkt ook logisch. Vraag iemand die een aantal dagen flink de griep heeft maar eens waar hij het meest naar verlangt...! Wie de tijd neemt om in alle openheid ziekte en gezondheid te bestuderen, zal ontdekken dat ziekte evenzeer een instrument is van de levenskracht als gezondheid. Ziekte is altijd een werking van die mysterieuze dynamische kracht die ons drijft om het hogere evenwicht, de ware harmonie te naderen. Wie dat kan herkennen in zijn eigen levenssituatie zal anders met ziekzijn omgaan. Hij of zij zal natuurlijk begrijpen dat

wie ziek is lijdt, maar tegelijkertijd – en wat veel belangrijker is – wordt geleid. De kunst van genezing, van zelfgenezing, is niet om het lijden maar te ondergaan – we zouden kunnen zeggen: het passief te aanvaarden – maar te gaan staan in het ‘laat u leiden’. Het je laten leiden is geen passief je mee laten voeren, maar een heel bewuste en daardoor actieve houding. Genezing – in de zin van het proces dat voert naar de ware harmonie – kan geen aansluiting vinden bij passiviteit. Stilstand is achteruitgang, en passiviteit vormt tegenstand. Meebewegen is altijd een activiteit, een bewuste en intelligente activiteit, in alle rust. Het meebewegen in zo’n proces vraagt ook om los te laten, om het prijsgeven van het oude, van het voorheen ontvangene. Het vraagt van ons een helder inzicht in de levensprocessen áchter de verschijnselen. Inzicht in het doel van het ziekzijn, waarheen het ons wil leiden. Wie ziek wordt, pijnigt zichzelf vaak met de vraag naar het ‘waarom’. Waarom overkomt dit mij? Wat heb ik verkeerd gedaan, wat had ik anders kunnen doen? De antwoorden op deze

BURNING MAN-FESTIVAL

De afbeeldingen tonen een serie laser-sculpturen van HYBYCOZO die vorig jaar te zien waren in het Burning Man-festival in Black Rock Desert (Nevada, VS). HYBYCOZO (De ‘hyperspace bypass construction zone’) is een project dat opereert op het snijvlak van wetenschap, technologie en cultuur. Zij ontleen hun inspiratie aan hun favoriete boek: de ‘Hitchhikers Guide to the Galaxy’ en hun passie is om ontwerp, technologie, geometrie en installatie-kunst naar een volgend niveau stuwen. ©<https://www.kickstarter.com/projects/hybycozo/hybycozo-the-hyperspace-bypass-construction-zone>

‘Wie geneest, heeft gelijk,’ zegt Paracelsus. Maar ook: ‘Het lichaam liegt nooit’

.....

vragen verliezen zich in de veelheid van factoren uit ons verleden. Het ‘waartoe’ echter plaatst ons direct voor een mogelijkheid, opent voor ons een weg, de weg ten leven. Op die weg is geduld een belangrijk hulpmiddel. Geduld wordt – vooral door gedreven actievelingen – vaak gezien als niets doen. Maar om werkelijk geduldig te zijn, waar de vingers jeuken, terwijl het nog niet de tijd is, zijn – behalve inzicht – zeker ook kracht en onverzettelijkheid nodig. Zoals werkelijke genezing geen aansluiting kan vinden bij passiviteit, kan zij dat ook niet bij louter strijd, louter béstrijding. We zeggen vaak dat onze gezondheid ons hoogste goed is, en terecht, maar als we met ziekte geconfronteerd worden, schieten we vaak in de angst en grijpen naar strijdmiddelen. De moderne westerse geneeskunde knoopt juist aan bij deze angsten. Daarnaast heeft zij het uitgangspunt omarmd dat gezondheid maakbaar is. Het idee achter deze benadering is dat alles opgelost zal worden, alles ontdekt zal worden en de mens – los van God – zal heersen over leven en dood. In contrast hiermee zien wij de dilemma’s die uit deze benadering voortkomen zich steeds meer opstapelen. De groei van de medische kennis gaat zo snel dat de toepassing van al deze kennis onbetaalbaar dreigt te worden. Voor een individuele praktiserende arts is die kennis niet meer te volgen. Daarom wordt de arts steeds meer verplicht om vaste richtlijnen, protocollen te volgen. Dus hoe ironisch, dóór die vele kennis kan en mag

hij niet meer zélf denken, maar wordt hij gebonden aan regels. Andere dilemma’s herkennen we in het feit dat acute ziektes, zogenaamde ‘warme’ ziektes, grotendeels zijn bedwongen, terwijl de chronische, ‘koude’ ziektes enorm zijn toegenomen. Nederland telt tegenwoordig ruim 5 miljoen chronisch zieken en in de leeftijdsgroep boven 75 jaar heeft 80% minstens één chronische ziekte. Het zal dan ook niet verwonderen dat nog maar weinig mensen een natuurlijke dood sterven. Vrienden, het is goed om deze informatie eens op een rijtje te zetten. Zolang we ziekte tegenóver gezondheid blijven zien en daaruit handelen, zolang wij ziekte louter en alleen onderdrukken en bestrijden, ten koste van de gezondheid, zolang zal het chronische, dus ‘blijvende’ ziek-zijn toenemen. Hoe anders is het wanneer wij gezondheid én ziekte zien als twee uitdrukingsvormen van een en dezelfde hogere levenskracht, een en dezelfde hogere lichtkracht, die ons pad wil verlichten, die ons – door het leven heen – het, óns pad wil wijzen. Zolang wij die aanwijzingen negeren en wegdrücken, zal deze kracht nieuwe aanwijzingen, nieuwe ervaringen, nieuwe vormen van ziek-zijn ook, tevoorschijn toveren uit haar onuitputtelijke arsenaal, ten bewijze dat het Licht de eeuwigheid is, dat het Licht, de Geest, ons nimmer loslaat.

En vanuit dat inzicht zullen we kunnen begrijpen dat de idee van de maakbaar-

heid van het leven voortkomt uit de hoogmoed van een beschadigd intelligentiecentrum. Beschadigd en vergiftigd, door afzondering – door de gedachte alles zelf te kunnen, zelf te begrijpen, zónder de Geest.

Wat schuilt er achter die hoogmoed? Het kan alleen maar angst zijn. De angst alles te verliezen, de angst om afhankelijk te zijn, geen controle te hebben. Het is echter ons gebrek aan werkelijke kennis dat ons voortjaagt in de verkeerde richting. De eerste en belangrijkste stap op het pad is dan ook de erkenning van deze erbarmelijke staat. Dat we niets weten, dat we hopeloos verdwaald zijn, dat we fundamenteel ziek zijn. Beroemde artsen als Hippocrates en Paracelsus hebben altijd geweten en uitgedragen dat werkelijke genezing alleen mogelijk is als we positief aanvaarden dat wij ziek zijn. Positief aanvaarden is een actieve intelligente levenshouding. Het is het vol verlangen ‘opzien naar de bergen’, het domein van de levendmakende geest, vanwaar dé hulp zal komen. Wanneer een leerling in deze op de Geest gerichte zielegesteldheid klaar is, dan is de Meester daar. Dan staat hij in het wordingsproces van het ‘zijn eigen meester zijn’. Dat is de betekenis van de woorden die wij kennen van Paracelsus: ‘Niemand zal andermans slaaf zijn, die zijn eigen meester kan zijn.’

De legendarische Hippocrates kende, zo zeiden wij, de ontbrekende factor in de gangbare benadering van gezondheid. Hij wist dat alleen de Geest werkelijke gezondheid brengt. Zoals de hitte van de koorts tal van acute ziektes tot genezing voert, zo is het vuur van de Geest het geneesmiddel van de hoogste orde. Het verhaal gaat dat Hippocrates in zijn tijd eens een stad bevrijdde van de pest door overal vuren te stichten, waarin de doden en hun toebehoren verbrand werden. Hij had namelijk ontdekt dat mensen die in smederijen bij het vuur werkten, consequent gespaard bleven van de pest. De groten van geest hebben tot hun leerlingen altijd gesproken in gelijkenissen. Zij kenden en herkenden de grote wet van samenhang, waar alles op berust. En de ontvankelijke en wakkere ziel van de leerling ontving zo het fluïdum van de waarheid, waardoor hij of zij gedreven werd dieper te vorsen en te zoeken naar die hoogste instantie, de kracht van de Geest, die alles tot aanzijn brengt, die voedt, verwarmt en geneest. Die wakkere ziel wordt door Karl von Eckartshausen genoemd de innerlijke mens, een altijd jong mens, een edel mens, het oerbeeld van zijn en het voorbeeld voor de uiterlijke mens.

Het is onmogelijk rechtstreeks te spreken over Geestkracht, over het heilbrengende, heelmakende vuur van de Geest. Daarom zijn er wel bibliotheken volgeschreven over het genezen met de krachten van onze aardse natuur, maar is er zeer weinig bekend over de genezing met de krachten van de bovennatuur. Paracelsus stelt dat de geneeskunde van het wérkelijke leven berust op een nieuwe geboorte. Deze geneeskunde bevrijdt de mens uit de cirkelgang van geboorte en dood. De aardse natuur is daarvoor niet geschikt en nooit bestemd.

Hij concludeert daarom dat de hemelse geneeskunst op aarde geen akker heeft waar ze kan groeien en gedijen. Alleen in een nieuw lichaam krijgen alle woorden kracht en werkzaamheid hier op aarde. Hij dringt er bij zijn toehoorders dan ook op aan om de hemelse geneeskunde met meer achting en liefde toe te passen dan de sterfelijke geneeskunde. Paracelsus was een uiterst praktisch en concreet mens, zo blijkt uit zijn geschriften. ‘Wie geneest, heeft gelijk’, was een gevelugelde uitspraak van hem. Maar ook: ‘Het lichaam liegt nooit.’ Wat dit laatste betreft hebben ook latere denkers erkend dat het symptoom – het ziekteverschijnsel – een mathematisch zuivere weerspiegeling is van wat ons ‘mankeert’, letterlijk: van wat ons ontbreekt; niet in ons lichaam, maar in ons bewustzijn. Wij zeggen intuïtief: ‘Ik ben niet in orde.’ De mens die gericht is op de aarde zoekt daarmee de vertrouwde, natuurlijke orde weer terug te vinden, hij zoekt ‘herstel’... van de oude toestand. De mens die gericht is op de Geest weet dat het symptoom hem komt helpen de hogere orde, de harmonie van de Geest te vinden – en hij weet ook dat hij daarvoor zijn oude orde juist moet prijsgeven. En of het nu gaat om de eerste of de laatste stap op de weg naar die goddelijke harmonie, dat doet eigenlijk niet terzake. De aardse gezondheid en haar secondant de ziekte hebben slechts één doel: de volkomen hereniging van lichaam en ziel mét de Geest. Dat is heelmaking, dat is genezing. Al het andere is de grote oefenschool, waar het innerlijke evenwicht wankel wordt gehouden, teneinde de altijd dreigende kristallisatie te verhinderen. Daar zijn we nooit ‘in orde’, daar is geen durende vrede. Daar staan we niet stil bij de diepe betekenis van gezondheid én ziekte, daar is genezing hoogstens een gevoel van op-

luchting, altijd van tijdelijke aard. Daar is gezondheid een kreet, waarvan de werkelijke inhoud slechts vermoed kan worden. Gezondheid, we zeiden het al, is een onpeilbaar diepzinnig begrip. Gezondheid is, samen met ziekte, een uitdrukking van het leven zelf. Het is zeker niet een voorrecht, dat is voorbehouden aan jonge mensen. Ook de stervende mens kan deelhebben of krijgen aan dit genezingsproces, en zijn leven ‘helen’. Niet naar het lichaam, maar naar de onsterfelijke ziel. Sterven is onlosmakelijk met ons tijdelijke leven verbonden, maar in het in-eigen onsterfelijke leven heeft het geen plaats meer nodig, omdat wij in het geestzieleven het prijsgeven volkomen vanzelfsprekend toepassen, even natuurlijk als wij nu in- en uitademen. Meester Eckehart heeft het ooit zo verwoord – en dit tot slot om deze gedachte in onze harten te kunnen bewaren – hij zegt dan over het prijsgeven: ‘Ik verklaar bij Gods eeuwige waarheid dat God genoodzaakt is zich naar zijn ganse vermogen uit te gieten in een ieder die zichzelf tot op de bodem heeft prijsgegeven.’ ☸